YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
Kansainvälisten ja EU-asiain yksikkö
Kaarina Saramäki 14.01.2019

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunta / U 56/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto, Valtioneuvoston kirjelmä (U 56/2018 vp) komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi *(kestävä rahoitus)* jatkokirjelmä

Asiantuntijakuuleminen tiistai 15.01.2019 klo 11:00

Taustaa

EU:n komissio antoi 24.5.2018 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävää sijoittamista helpottavasta kehyksestä (KOM(2018) 353 lopullinen), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestäviin sijoituksiin ja kestävyysriskeihin liittyvien tietojen antamisesta ja direktiivin (EU) 2016/2341 muuttamisesta (KOM(2018) 354 lopullinen) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2016/1011 muuttamisesta vähähiilisen ja positiivisen hiilivaikutuksen vertailuarvojen osalta (KOM(2018) 355 lopullinen). Näiden lisäksi komissio antoi kaksi luonnosta rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin (2014/65/EU) ja vakuutusten tarjoamisesta annetun direktiivin ((EU) 2016/97) nojalla annettujen komission delegoitujen säädösten muuttamisesta ((EU) 2017/565 ja (EU) 2017/2359).
Asetusehdotukset ovat osa komission maaliskuussa julkaisemaa kestävän kasvun rahoitusta koskevaa toimintaohjelmaa (KOM(2018)97 lopullinen).

Ympäristöministeriön kanta

Ympäristöministeriö tukee valtioneuvoston kantaa ja korostaa lainsäädäntöehdotusten olevan tärkeä osa EU:n kestävän kasvun rahoituksen toimintasuunnitelmaa ja siten osa EU:n toimia Pariisin ilmastosopimuksen täytäntöön panemiseksi ja EU:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Komission mukaan esimerkiksi Pariisin sopimuksen vuoteen 2030 ulottuvien EU:n tavoitteiden saavuttamiseen tarvittaisiin noin 180 miljardia euroa lisärahoitusta. Ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa sekä Agenda2030:n tavoitteiden toimeenpanossa on kiire: toimia tulisi entisestään kiihdyttää eikä aikaa ole hukattavaksi. Rahoitusvajeen paikkaaminen on olennaista ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Hallitustenvälisen ilmastopaneeli IPCC:n tuoreen raportin mukaan maapallon lämpötila on jo noussut noin asteella esiteollisesta ajasta. Mikäli lämpeneminen jatkuu nykyistä vauhtia, 1,5 asteen raja ylitetään vuosisadan puoleen väliin mennessä. 1,5 asteen tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavan muutoksen mittakaava on ennennäkemätön: päästövähennyksiin tähtääviä toimia on tehtävä kaikkialla yhteiskunnassa ripeästi ja kauaskantoisesti. Suomi on sitoutunut osaltaan panemaan täysimääräisesti täytäntöön sekä Pariisin ilmastosopimuksen, että Agenda2030-toimintaohjelman ja pyrkii olemaan edelläkävijä kansainvälisesti. Finanssiala ja yritykset ovat molempien velvoitteiden ja tavoitteiden saavuttamisen kannalta erittäin tärkeässä asemassa. Useat suomalaiset yritykset ovat ottaneet vastuullisen liiketoiminnan ajurikseen, kilpailuedukseen sekä riskien hallinnan välineeksi monilla toimialoilla. On selkeästi nähtävissä, että ilmastonmuutoksen eteneminen, kiristyvä kilpailu ehtyvistä luonnonvaroista, ympäristön tilan heikkeneminen ja väestön kasvu ohjaavat kysyntää kohti vähähiilisempiä ja kestävämpiä ratkaisuja. Ympäristöongelmien ratkaiseminen ja kestävän kehityksen edistäminen myös luovat taloudellisia mahdollisuuksia. Sääntelypolitiikkaa ei pitäisi tulevaisuudessa arvioida ainoastaan suhteessa sen aiheuttamiin välittömiin kustannuksiin vaan entistä tärkeämmäksi tulee kyky tunnistaa sääntelypolitiikan merkitys kestävän kasvun, uusien markkinoiden ja tuotekehityksen suuntaajana.

Kestävyysluokitusjärjestelmän (taksonomia) luominen on hyödyllistä niin sijoittajille, yhtiöille, rahoituspalvelun tarjoajille kuin pitkällä tähtäimellä ympäristöllekin. Taksonomian tavoite on ohjata lisää rahoitusta kestäviin hankkeisiin ja siitä on tarkoitus tulla päivittyvä työkalu, jota voidaan muuttaa esimerkiksi

teknologian kehittyessä. Ympäristönäkökulmasta on tärkeää, että taksonomia on riittävän kunnianhimoinen ja todella vaikuttaa ympäristötavoitteiden saavuttamiseen. Taksonomia yhdessä muiden EU:n komission toimintasuunnitelman toimien kanssa luo hyvän kokonaisuuden kestävän rahoituksen edistämiseksi. Kestävän rahoituksen nostaminen esille ja EU:n lainsäädännön kehittäminen voi tuoda heijastevaikutuksia myös EU:ta laajemmin ja mahdollistaa konkreettista muutosta kohti vähähiilisempää, resurssiviisaampaa sekä yhdenvertaisempaa ja tasa-arvoisempaa maailmaa.

Ilmastonmuutoksen torjunnalla ja rahavirtojen ohjaamisella ilmastotoimiin on kiire. Päästöjen vähentämisen lisäksi myös hiilinielujen vahvistaminen on olennaista. Ympäristöministeriö korostaa ilmaston lisäksi myös muiden asetuksessa mainittujen ympäristötavoitteiden olevan tärkeitä. Myös esimerkiksi kiertotalouden, vesiensuojelun ja luonnon monimuotoisuuden osalta on tärkeä luoda kestävyysluokittelu ja määritellä tärkeimmät investointeja vaativat osa-alueet. Ympäristöministeriö toteaa elinympäristön heikkenemisestä aiheutuvan myös taloudellisia ja yhteiskunnallisia uhkia, joten luonnon monimuotoisuuden suojelun rahoitusta on myös kiirehdittävä. Metsät toimivat merkittävänä hiilinieluna ja lisäksi Suomella on maine kestävän metsänhoidon osaajana. Metsäsektori on keskeinen ilmastonmuutoksen hillinnässä ja lisärahoituksen saaminen metsäluonnon monimuotoisuuden suojeluun ja kestävään metsänhoitoon on tärkeää.